

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Dziecka

Marek Michalak

ZSM.422.12.2018.JW

Warszawa, 14 czerwca 2018 roku

**Pan
Joachim Brudziński
Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji**

kontynuując podejmowane od wielu lat starania na rzecz zabezpieczania praw dzieci wykorzystywanych przez osoby dorosłe do żebractwa, ponownie proszę Pana Ministra o kontynuowanie i wzmożenie wielopłaszczyznowych działań ograniczających ten negatywny proceder.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji podejmuje szereg czynności mających na celu przeciwdziałanie zjawisku żebractwa oraz ochronę jego potencjalnych ofiar. W czynności te zaangażowane są wszystkie służby podległe i nadzorowane przez kierowany przez Pana resort, w tym służby prewencyjne, kryminalne i śledcze Policji oraz Straż Graniczna. W ramach ww. działań funkcjonariusze Policji zobowiązani są do dokonywania diagnozy zagrożenia żebractwem oraz rozpoznawania skali tego zjawiska, przeprowadzania wraz z powołanymi do tego służbami systematycznych kontroli miejsc, w których nasilony jest ten proceder, a także przekazywania do właściwych sądów rodzinnych wniosków o wszczęcie postępowań opiekuńczych wobec wykorzystywanych dzieci.

Jak słusznie wskazał Pan Minister, zjawisko to wynikać może nie tylko z ubóstwa – do przeciwdziałania któremu wypracowane są w polskim ustawodawstwie odpowiednie mechanizmy zaradcze – ale przede wszystkim, jest to problem związany z handlem ludźmi. Włączanie w ten proceder małoletnich budzi moje szczególne zaniepokojenie i sprzeciw.

Doceniając dotychczasowe zaangażowanie resortu oraz służb podległych, mając na uwadze zbliżający się okres wakacyjny, kolejny raz proszę o podjęcie wieloaspektowych i wzmożonych działań, których celem będzie zabezpieczenie praw dzieci wykorzystywanych do żebractwa.

Z poczynionych obserwacji wynika, że w okresie letnim na ulice polskich miast powracają osoby żebrzące. Do procederu tego angażowani są również małoletni – zarówno dzieci kilkuletnie, które pod opieką dorosłych przez wiele godzin dziennie krążą po głównych arteriach miast, jak i nastolatki, którzy zazwyczaj w kilkusobowych grupach proszą przechodniów o jałmużnę. Z uwagi na fakt, że osoby żebrzące zmieniają miejsce swojego położenia, wykorzystując do tego środki komunikacji miejskiej, szczególnie ważne jest, aby podjąć natychmiastową reakcję. Do rozwiązania przedmiotowego problemu konieczna jest bowiem nie tylko wrażliwość i świadomość społeczna wśród świadków opisywanych zdarzeń, ale także właściwe i szybkie reakcje służb powołanych do ochrony praw najmłodszych.

W mojej ocenie, w celu zwalczania i zapobiegania zjawiskom mającym związek z poruszaną problematyką, należy podejmować zdecydowane i skuteczne działania interwencyjne w każdym przypadku zagrożenia lub stwierdzenia wykroczenia, określonego w art. 104 Kodeksu wykroczeń. Przedsięwzięcia podejmowane w obszarze przeciwdziałania żebractwu powinny mieć charakter stały i opierać się na ścisłej współpracy instytucji administracji państwowej, samorządowej oraz organizacji społecznych.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 10 a ustawy z 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. z 2017 r. poz. 922), zwracam się ponownie do Pana Ministra z prośbą o podjęcie wzmożonych działań, które zmierzać będą do eliminacji zjawiska żebractwa wśród dzieci.

Z szacunkiem
Michał Jankowski